

ת"פ 47230/03/22 - מדינת ישראל נגד אשר הבטמו קאטלה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני כבוד סגן הנשיאה, השופט אליהו ביתן

25 ינואר 2023
ת"פ 47230-03-22 מדינת ישראל נ'
קאטלה(עציר)

בעניין:
המאשימה:
נגד
הנאשם:
מדינת ישראל
אשר הבטמו קאטלה (עציר)

נוכחים:

ב"כ המאשימה, עו"ד אורלי פיתוסי
הנאשם ובא-כוחו, עו"ד מיכאל בוסקילה

גזר דין

כללי

1. בטרם שמיעת הראיות בתיק הגיעו הצדדים להסדר טיעון במסגרתו הנאשם הודה בעובדות כתב האישום שהוגש נגדו והורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים, לפי סעיף 404 סיפא בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום מתאר כי ביום 10.03.22 בסמוך לשעה 00:45 הנאשם נכנס למאפיית "בית הלחם" בקרית גת כשהוא לבוש במעיל קפוצ'ון על הראש וחם צוואר מכסה את צווארו ופיו. בשלב מסוים, הנאשם ניגש לדלפק הקופה שמעבר לו עמדה הקופאית (להלן: "המתלוננת") כשגבה אליו. המתלוננת הסתובבה אל הנאשם, והנאשם הוציא מכיסו שקית, הניח אותה על הדלפק, ואמר למתלוננת לשים את הכסף בשקית. המתלוננת לא הבינה את דבריו והתקרבה אל הדלפק, ואז הנאשם הוציא סכין מטבח שהחביא במותניו. המתלוננת הבחינה בסכין, נבהלה, התרחקה מהדלפק ויצאה מאזור הקופה. ובתגובה הנאשם לקח את השקית ועזב את המאפייה.

2. במסגרת הסדר הטיעון הצדדים הסכימו שהתביעה תעתור להטיל על הנאשם 24 חודשי מאסר בפועל, הכוללים הפעלת מאסר על תנאי בן 6 חודשים מת"פ 480284-04-17, וכן מאסר על תנאי ופיצוי למתלוננת. וההגנה תטען לעונש כהבנתה.

3. בפתח ישיבת הטיעונים לעונש הנאשם מסר כי הוא מעונין להשתלב בקהילה טיפולית, והדיון נדחה על מנת לתת לנאשם הזדמנות לעבור טיפול. הנאשם נקלט בקהילת "בית אביבה", ולאחר כחודשיים עזב את הקהילה ונעצר.

4. בתסקיר שירות המבחן על הנאשם צוין, שהנאשם התקשה להמשיך בקהילה הטיפולית משום שחש שאינו מצליח להיתרם ולקבל כלים טיפוליים. וצוין שהנאשם מכיר בבעיית ההתמכרות שלו אך אינו מעוניין להשתלב במסגרת טיפולית בקהילה ומעדיף לרצות את עונשו ולקבל טיפול מתאים בכלא. שירות המבחן התרשם שהנאשם אינו בשל לטיפול משמעותי במסגרת קהילה טיפולית ונמנע מהמלצה טיפולית עליו. והמליץ להתחשב בגילו הצעיר של הנאשם ולבחון עבורו אפשרויות טיפוליות בכלא.

5. לבקשת הנאשם, ניתן לו לצרף את כתב האישום שהוגש נגדו בת"פ 56142-12-21 של בית משפט שלום קרית גת, ועל יסוד הודאתו בעובדותיו הוא הורשע בעבירות של איומים, לפי סעיף 192 בחוק העונשין ותקיפה הגורמת חבלה של ממש, לפי סעיף 380 בחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום שצורף, במהלך ויכוח בין הנאשם ובין אחיו הקטין, הקטין דחף את הנאשם ואז הנאשם תקף אותו בכך שנשך אותו באגודל ידו ותלש לו את הציפורן. ובהמשך, כשאמו של הנאשם הגיעה לדירה וניסתה להרגיעו, הנאשם איים עליה ועל שני אחיו בכך שאמר להם שירצח אותם.

טיעוני הצדדים

6. ב"כ המאשימה עמדה על הערכים המוגנים בעבירת דרישת נכס באיומים; על מדיניות הענישה הנוהגת; ועל נסיבות ביצוע העבירה. סקרה את הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ועתרה להטיל על הנאשם 21 חודשי מאסר בפועל בגין תיק האב; להפעיל את המאסר על תנאי בן ששת החודשים מת"פ 48284-04-17, חציו במצטבר וחציו בחופף, ובסה"כ 24 חודשי מאסר בפועל; להטיל על הנאשם 8 חודשי מאסר בפועל, במצטבר, על העבירות בתיק שצורף; ולהטיל מאסר על תנאי וחיוב בפיצויים למתלוננת.

7. הוגש לבית המשפט תצהיר נפגעת העבירה בו צוינו הפגיעות שנגרמו למתלוננת.

8. ב"כ הנאשם טען, שהנאשם בן 22. בעל עבר פלילי. נסיבות חייו אינן פשוטות. בשלב מסוים בחייו עבר תהליך חיובי והיה במספר מסגרות טיפוליות. בעת ששהה במסגרת "כנף של אהבה" היה עד לריב שבמהלכו שותפו לחדר נרצח. והאירוע השפיע מאוד על הנאשם. עובר למעצרו בתיק זה, הנאשם עבד במשך כ-3 שנים, ניסה להתגייס לצה"ל ולנהל אורח חיים נורמטיבי, אך לא הצליח. הנאשם הודה בעבירה המיוחסת לו ולקח עליה אחריות. ב"כ הנאשם הפנה לעדות המתלוננת במשטרה המתארת את התנהגותו המהוססת של הנאשם בעת האירוע ואת מצבו המבוהל והעייף. צוין שהנאשם שהה בקהילה במשך כחודשיים ושבסך הכל הוא עצור תקופה של כשמונה חודשים. ב"כ הנאשם הדגיש את הודאת

הנאשם כבר במשטרה, את העובדה שכאשר הנאשם עזב את הקהילה הוא דיווח על כך למשטרה, ואת כנותו של הנאשם בכך שהודיע מראש שפניו אינן להשתלבות במסגרת טיפולית. עוד טען, שהתיק שהנאשם צירף מתברר ברגיל ביום מוקד וככלל תיקים כאלה מסתיימים ללא מאסר בפועל. ובסופו של דבר ביקש להסתפק בתקופת מעצרו של הנאשם.

9. הנאשם סיפר שהתקופה בה ביצע את העבירה היתה עבורו תקופה לחוצה. משפחתו היתה בקשיים כלכליים והיה עליו לסייע להוריו מבחינה כלכלית. ציין שכיום הוא נמצא בכלא "אלה" ומשתתף במסגרות חינוך, ואמו מבקרת אותו. ושיתף שמות חברו השפיע עליו והוא התקשה לשתף פעולה בהליך הטיפול.

דין והכרעה

10. הנאשם הורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים, ובעבירות של איומים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש. מדובר בשני אירועים שונים ונפרדים, ויש לקבוע לכל אחד מהם מתחם עונש הולם.

עבירת דרישת נכס באיומים

11. דרישת נכס של הזולת תוך שימוש בכח או באיומים, פוגעת באושיות הסדר החברתי, טמונה בה סכנה לפגיעה בגוף ובנפש והיא יוצרת בציבור תחושת חוסר בטחון ופגיעות. ומתבקשת לה תגובה עונשית משמעותית.

12. הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע מעשה העבירה של הנאשם, הם בעיקר, זכות הקניין, ההגנה על ביטחונם של עובדים בבתי עסק המשרתים את הציבור, ושמירת הסדר ובטחון הציבור.

בנסיבות המקרה, מידת הפגיעה בערכים החברתיים האמורים הינה בינונית.

13. עבירת דרישת נכס באיומים בנסיבות כבענייננו הינה בעצם מעשה שוד שלא הושלם. לכן, בבחינת מדיניות הענישה הנוהגת והענישה המוטלת בפועל במקרים כאלה, ניתן להסתייע בפסיקה המתייחסת לעבירות ניסיון שוד.

בע"פ 3929-15 **יצחק נגד מדינת ישראל** (02.11.15) המערער נכנס לסניף בנק והציג לפקידות הבנק פתק בו נרשם "זה שוד! את השטרות או שאוציא אקדח". הפקידה מסרה לו ₪ 10,780 והוא נמלט מהמקום. העבירות בוצעו על רקע התמכרות לסמים ומצוקה כספית. בית-המשפט קבע **מתחם עונש הולם הנע בין 12 ל- 36 חודשי מאסר בפועל** והטיל על המערער - בן 31 בעל עבר פלילי - 22 חודשי מאסר בפועל. ערעורו על חומרת העונש נדחה.

בע"פ 4069-12 **מיכי כהן נ' מדינת ישראל** (11.10.12), המערער הורשע בעבירות של שוד ודרישת נכס באיומים בצוותא עם אחר. המדובר בשני אישומים שונים. במקרה הראשון, המערער נכנס לסניף בנק, הגיש לפקידה פתק בו נכתב "זהו שוד" והוציא מכיסו אקדח צעצוע הנחזה לאקדח אמיתי. הפקידה מסרה לו ₪ 800 והוא יצא מהמקום. ובמקרה השני, המערער ניגש למוכר פיצה שעמד מאחורי הדלפק, הוציא את האקדח ודרש ממנו את הכסף. העובד לא נענה לדרישתו והמערער ניסה לחטוף את הכסף, ולאחר שהעובד הפיל את הקסדה מעל פניו של המערער המערער נמלט מהמקום.

בית המשפט הטיל עליו 15 חודשי מאסר בפועל. ובית המשפט העליון הקל בעונשו והעמידו על 10 **חודשי מאסר בפועל** תוך מתן משקל לעובדה ששותפו של המערער נדון למאסר בעבודות שירות.

בע"פ 4125-14 תאופיק חרב נ' מדינת ישראל (15.01.06) המערער נכנס למכולת בשפרעם וביקש לרכוש חפיסת סיגריות. הוא מסר למתלון שטר של 200 ש"ח וכשהמתלון פתח את הקופה כדי להכניס את השטר, המערער הוציא חפץ מפלסטיק הנחזה להיות אקדח, נופף בו לעבר המתלון ודרש שימסור לו את הכסף שבקופה. המתלון סירב לעשות כן ונטל את אקדח הפלסטיק מידי המערער. המערער לא אמר נואש ונאבק במתלון תוך שהוא אוחז בגופו ומנסה לקחת את הקופה, אך המתלון החזיק בקופה ולא הירפה והדף את המערער, עד שזה ברח מן המקום. המערער הורשע בעבירה של ניסיון שוד, ובית המשפט גזר עליו 30 חודשי מאסר בפועל.

בית המשפט העליון קיבל את הערעור והעמיד את עונש המאסר של המערער על 24 חודשים, תוך אמירת הדברים הבאים -

"אכן, מעשה השוד במקרה דנן לא בוצע באופן ספונטני, כפי שקבע בצדק בית המשפט קמא ואף על פי כן אני סבורה כי **בהינתן רמת האלימות שהופעלה נגד המתלון במקרה דנן, אשר לא הייתה מן הקשות** (סעיף 40ט(10) לחוק), ואף כי אין להמעיט מן ההשפעות הנפשיות העלולות להיגרם לנפגע בעבירת שוד, דומה כי **הנזק במקרה דנן אינו משמעותי** וכי המתלון הצליח די בקלות להכניע את המערער ולהבריחו מן המקום (סעיף 40ט(4) לחוק). **פוטנציאל הנזק שהיה צפוי להיגרם מביצוע העבירה אף הוא לא היה מן הגבוהים** במקרה דנן, בהינתן העובדה שהמערער השתמש באקדח פלסטיק (סעיף 40ט(3) לחוק). נסיבות אלה כולן יש בהן כדי להשפיע על **מתחם העונש ההולם**, ואני סבורה כי במקרה דנן יש להעמידו על טווח שבין **שנה לשלוש שנות מאסר בפועל**"

בת"פ (באר שבע) 54396-11-16 **מדינת ישראל נ' חאלד אלג'לאד** (19.06.17) הנאשם הגיע לסניף בנק דואר לאחר שהחליט לשדוד את המקום. הוא הצטייד בפתק עליו רשום "חבל שאפגע בך יש לי חומצה תעבירי את כל הכסף לשקית", נכנס לסניף הדואר, חבוש במשקפי שמש המסתירים את עיניו, ניגש לאחת הפקידות והגיש לה את הפתק כשהוא אוחז בידו בקבוק שתיה קלה על מנת לגרום לה לחשוב שהוא אוחז בחומצה ולהניע אותה למסור לו את הכסף. הפקידה נעמדה וצעקה שזה שוד, והנאשם ברח מהמקום. הנאשם הורשע בעבירה של ניסיון שוד, נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין **12 ל-36 חודשי מאסר בפועל**. ועל הנאשם, בעל עבר פלילי, הוטלה **שנת מאסר בפועל**. (בנוסף הופעל מאסר על תנאי בן 8 חודשים כך שסה"כ הוטלו עליו 16 חודשי מאסר).

בת"פ (באר שבע) 47140-07-14 **מדינת ישראל נ' מאור אינדפורקר** (25.02.15) הנאשם נכנס לבית מרקחת באשדוד במטרה לשדוד את בית המרקחת. הוא ניגש אל הדלפק, פנה אל העובדת, והגיש לה פתק עליו כתוב: "זה שוד תביא תכסף". העובדת שאלה את הנאשם האם הוא רציני והנאשם, בכוונה להפחידה ולהניעה לתת לו כסף, הנהן בראשו לחיוב. העובדת נבהלה, נכנסה לחדר פנימי בתוך בית המרקחת, לחצה על לחצן המצוקה, התקשרה למוקד המשטרה וביקשה סיוע. והנאשם הבחין במעשיה וברח מהמקום.

בית המשפט קבע מתחם עונש הולם הנע בין **9 ל-30 חודשי מאסר בפועל**. והטיל על הנאשם **שנת מאסר בפועל**.

בת"פ 17895-11-09 **מדינת ישראל נ' יהודה טטראשווילי** הנאשם נכנס לסניף בנק כשהוא חובש כובע מצחיה, ניגש לפקידה בדלפק, סימן לה לשמור על שקט והעביר אליה פתק בו כתוב: "זה שוד תביא תכסף". הפקידה מסרה לו ₪ 15,680 והוא לקח את הכסף ונמלט. בית המשפט הטיל עליו **10 חודשי מאסר בפועל**. ערעורו על חומרת העונש נדחה. (ראה ע"פ 6752-10 יהודה טטראשווילי נ' מ"י (03.04.11))

14. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה -

למעשה הנאשם קדם תכנון מסוים, המתבטא בעיקר בהגעה בלבוש מסווה תוך הצטיידות בסכין.

הנאשם ביצע את העבירה לבדו.

הנאשם לא השלים את זממו ולא גנב דבר, כך שמעשה הנאשם לא גרם נזק ממוני.

במהלך האירוע הנאשם אמנם החזיק בידו סכין אולם הוא לא איים על המתלוננת ולא הניף או כיוון את הסכין לעברה. ומיד כשהמתלוננת שאלה אותו למעשיו הוא עזב את המקום מבלי לנסות לממש את מטרת בואו.

אירוע כזה כרוך מטבע הדברים במתח נפשי ובתחושת איום ופחד מצד הקרבן, המופתע מהמצב המאיים אליו נקלע ואיננו יכול לדעת עד היכן יגיעו הדברים, והשפעתו על נפש הקרבן איננה חולפת במהרה. ואכן, המתלוננת מסרה בהצהרתה כי בעקבות האירוע היא נעדרה מהעבודה למשך מספר ימים וכי היא חווה חרדות ופחדות לעבוד בלילות ולעבוד כשהיא לבדה.

אירועים כאלה, במיוחד כאשר העבריין נושא סכין, עלולים להסתבך, ולגרום לפגיעות בקרבן ובאחרים. וכבר היו דברים מעולם.

הנאשם ביצע את העבירה בשעת אחר חצות לילה כלפי עובדת במאפיה הפתוחה בשעות כאלה כדי לשרת את הציבור.

והנאשם ביצע את העבירה מתוך רצון להשיג כסף קל.

15. בהתאם לצורך לקיים יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין העונש שיוטל; ובהתחשב בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה; במידת הפגיעה בהם; במדיניות הענישה הנוהגת; ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה; אני קובע כי מתחם העונש ההולם לעבירה שביצע הנאשם הוא בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

16. בתי העסק הפתוחים בשעות לילה מאוחרות לשירות הציבור מועדים לספיגת פורענות. הם מחזיקים כסף מזומן וטובין אחרים; הגישה אליהם חופשית לציבור וכל אחד יכול לבחון מקרוב את המתרחש במקום ולבחור את דרך הפעולה ושעת הכושר המתאימה; המוכר איננו יכול לדעת מי יהפוך באחת מלקוח לתוקף ולהיערך לבאות; ובין רגע ניתן להשלים את המהלך ולהסתלק עם השלל. מציאות זו עלולה לפתות אנשים. ואכן, תופעת מעשי השוד למיניהם במקומות אלה נפוצה עד מאוד. ודרושה הרתעה ציבורית.

17. בעברו של הנאשם שני מעשי שוד והוא ביצע את העבירה כאן כשתלוי ועומד מעליו מאסר על תנאי.

עבירות התקיפה והאיומים

18. כפי שתואר, הנאשם נשך את אחיו באצבעו עד כדי תלישת הציפורן ובהמשך איים לרצוח את אמו ושני אחיו.

הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע מעשים אלה הינם, בעיקר, שמירת הגוף, מניעת אלימות במשפחה, והזכות לכבוד לביטחון ולשלווה. ומידת הפגיעה בהם, בנסיבות, הינה בינונית.

19. האלימות בכלל ובפרט בתוך התא המשפחתי הינה דבר פסול מיסודו, הראוי לכל גינוי. ובהתאם לכך היחס לעבירות אלה הינו של הוקעה ומיאוס.

20. סוג ומידת העונש בעבירות האלימות מושפעים מהנסיבות הקונקרטיות, במסגרתן ניתן משקל לנסיבות התקיפה, רקעה, מיהות התוקף והקרבתו, הפגיעה שנגרמה וזו שיכלה להיגרם, ועוד.

21. כאן, הפגיעה שנגרמה למתלונן מלמדת על עוצמת הנשיכה ומן הסתם גם על הכאב שהיה כרוך בה. המתלונן הוא אחיו הקטין של הנאשם. והאיום שהשמיע הנאשם כלפי אמו ואחיו, חמור.

22. מתחם העונש ההולם למעשי העבירות של הנאשם בנסיבותיהם נע בין מאסר על תנאי, דרך מאסר בעבודת שירות ועד למאסר קצר מאחורי סורג ובריח.

23. בתאריך 26.09.19 הנאשם נדון בת"פ 48284-04-17 של בית משפט מחוזי לנוער באר שבע על עבירות שוד, קשירת קשר לפשע, החזקת סכין שלא כדין ושוד מזויין בנסיבות מחמירות, שביצע בהיותו קטין, ונידון ל- 7 חודשי מאסר בעבודות שירות, 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום גזר הדין שלא יעבור עבירה בה הורשע או כל עבירות רכוש או אלימות מסוג פשע, קנס, פיצוי והתחייבות.
- אין חולק כי עבירת דרישת נכס באיומים בה הורשע הנאשם בתיק זה, מפעילה את המאסר על תנאי.
24. המתלוננת מסרה בעדותה במשטרה - שהוגשה לתיק במסגרת טיעוני ההגנה לעונש, בהסכמת התביעה - כי לאחר שהנאשם מסר לה את השקית ואמר לה לשים בה כסף, היא שאלה אותו "מה יש לך?" "ואז, באותו רגע, הוא יצא מהמאפיה." ולבקשת החוקר לתאר את התנהגות הנאשם באירוע היא השיבה "הוא היה לא בטוח בעצמו, הוא דיבר מאוד בשקט, המבט שלו גם היה מבוהל, הוא נראה עייף".
25. הנאשם הודה במשטרה מיד. לשאלת החוקר "למה לא גנבת כלום באותו שוד?" השיב:
- "לא עשיתי את זה בלב שלם. זה היה בחצי לב. נכנסתי למאפיה, ראיתי את הילדה ופשוט יצאתי באותו רגע.. אני ממש מצטער". והחוקר רושם הערה ש"החשוד בוכה". ובהמשך הוא מציין ש"החשוד בוכה ותופס את הראש".
26. מעשי העבירה של הנאשם חמור ופוגעני. אולם התיאור העולה מעדות המתלוננת, הדברים שהנאשם אמר בחקירתו במשטרה, והאופן בו הוא הגיב למעשה שביצע, מציירים תמונה מורכבת יותר, הכרוכה בקושי רב, בדלות, ובמידה של אומללות וייאוש, ולא דווקא של עבריינות אלימה מושרשת.
27. הנאשם בן 22. נסיבות חייו מורכבות וטראגיות. הדמויות שהוא גדל לצדן חלשות ומתקשות לסייע לו. הוא חסר מסגרת. אין לו מקצוע. והסיכוי שהוא ישוב ויסתבך איננו מבוטל. הצורך של הנאשם בטיפול ובהכוונה זועק והנאשם מודע לכך, והוא אף עשה מאמץ בכיוון זה, אולם השהייה במסגרת קהילה טיפולית סגורה איננה קלה ולא כל אחד מסוגל לכך, והנאשם לא הצליח להתמיד במסגרת הטיפולית אליה הופנה וכעבור כחודשיים עזב אותה.
- יש לקוות שהנאשם ישכיל לנצל את תקופת המאסר שלו לטיפול ואולי לרכישת מקצוע, כדי לתת לעצמו הזדמנות לחזור לחיים, שהרי הוא עדיין צעיר לימים וכל החיים לפניו.
28. זהו מאסרו הראשון של הנאשם מאחורי סורג ובריח. מאסר כזה יכול להוות פעמון אזהרה המעורר את האדם ומעמיד אותו על מצבו, אך טמונות בו גם רעות ידועות, בין היתר של הפנמת דפוסים עברייניים והעמקת ההתחברות לגורמי פשיעה, שאין להתעלם מהן. הרושם שלי הוא שהנאשם עוד יכול להתעשת ולעלות על דרך הישר. ושיש לקבוע את תקופת מאסרו תוך התחשבות בשיקולי שיקומו.

29. נוכח כל האמור, אני גוזר על הנאשם, על כל העבירות בהן הורשע, את העונשים הבאים-

א. 15 חודשי מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

ב. הפעלת המאסר על תנאי בן ששת החודשים מת"פ 48284-04-17 של בית משפט מחוזי לנוער בבאר שבע. הנאשם ישא 3 חודשים מתקופת המאסר שהופעלה במצטבר לתקופת המאסר שנקבעה לו כאן והיתרה בחופף. ובסך הכל 18 חודשי מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו.

ג. 6 חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים מיום שחרורו מהמאסר, שלא יעבור עבירת רכוש או אלימות שהיא פשע.

ד. פיצוי למתלוננת בסך 2,000 ₪.

זכות ערעור בתוך 45 יום.

ניתנה והודעה היום ג' שבט תשפ"ג, 25/01/2023 במעמד הנוכחים.

**אליהו ביתן, שופט
סגן הנשיאה**